

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זַפָּאָה חוֹלְקִיהוּן דְּצַדִּיקָא, יַעֲקֹב עָרַק מִקְמֵי אַחוּי, וְאַזְדַּמֵּן לִיהּ בִּירָא, פִּינֵן דְּבִירָא חָמָא לִיהּ, מִיָּא אֲשַׁתְּמוּדְעוּ לְמֵאֲרִיהוּן, וְסִלְקִין לְגַבְיֵיהּ, וְחִדּוּ בַּהֲדִיָּה, וְתַמָּן אֲזַדְוּוּגַת לִיהּ בַּת זִוְגִיָּה. מִשָּׁה עָרַק מִקְמֵי פְרַעֲה, וְאַזְדַּמֵּן לִיהּ הֵהוּא בִּירָא, וּמִיִּין חָמוּ לִיהּ, וְאַשְׁתְּמוּדְעוּ לְמֵאֲרִיהוּן, וְסִלְקוּ לְגַבְיֵיהּ, וְתַמָּן אֲזַדְוּוּגַת לִיהּ בַּת זִוְגִיָּה.

מה בין משה ליעקב, יעקב פתיב ביה, (בראשית כ"ט) ויהי פאשר ראה ויגל את האבן וגו'. ויגש ביה, ויבואו הרועים ויגרשום ויקם משה ויושיען וגו'. בודאי ידע הוה משה, פיון דחמא מיא דסלקין לגביה, דתמן תזדמן ליה בת זוגיה. ותו, דהא רוח קדשא, לא אתעדדי מגייה לעלמין וביה הוה ידע, דצפורה תהוי בת זוגיה. אמר משה, ודאי יעקב אתא להכא, ומיא סליקו לגביה, אזדמן ליה בר נש דאכניש ליה לביתיה, ויהב ליה כל מה דאצטרין. אנא אוף הכי.

אָמַר הֵהוּא בַּר נָשׁ, הָכִי אֹוֹלִיפְנָא, דִּיתְרוּ פּוֹמֶר לְפוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת הָוָה. פִּינֵן דְּחָמָא דְּפוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת לִית בָּהּ מִמָּשׁוּ. אֲתַפְרָשׁ מְפוֹלְחָנָא דִּילֵיהּ. קָמוּ עַמָּא וְנִדְוּהוּ. פִּינֵן דְּחָמוּ בְּנַתְיָהּ, הָוּוּ מְתַרְכָּן לוּן, דְּהָא בְּקַדְמִיתָא אֵינוּן הָוּוּ רַעְאֵן עֲאֲנִיָּה. פִּינֵן דְּחָמָא מִשָּׁה בְרוּחַ קְדָשָׁא, דְּעַל מְלָה דְּפוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת הָוּוּ עַבְדֵּי, מִיָּד וַיִּקָּם מִשָּׁה וַיּוֹשִׁיעֵן וַיִּשְׁק אֶת צֶאֱנָם. וְאַתְעָבִיד קִנְאָה לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּכֻלָּא.

אָמַר לִיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר, אַנְתָּ לְגַבְנָן, וְלֹא יַדְעֵנָא (דף י"ד ע"א) שְׁמֵךְ. אָמַר, אַנְא יוֹעֵזֶר בֶּן אֶמֶר, אֲנִי יוֹעֵזֶר בֶּן יַעֲקֹב. בָּאוּ הַחֲבָרִים וּנְשָׁקוּהוּ. אָמְרוּ, וּמָה

מה בין משה ליעקב, יעקב פתיב ביה, (בראשית כ"ט) ויהי פאשר ראה ויגל את האבן וגו'. ויגש ביה, ויבואו הרועים ויגרשום ויקם משה ויושיען וגו'. בודאי ידע הוה משה, פיון דחמא מיא דסלקין לגביה, דתמן תזדמן ליה בת זוגיה. ותו, דהא רוח קדשא, לא אתעדדי מגייה לעלמין וביה הוה ידע, דצפורה תהוי בת זוגיה. אמר משה, ודאי יעקב אתא להכא, ומיא סליקו לגביה, אזדמן ליה בר נש דאכניש ליה לביתיה, ויהב ליה כל מה דאצטרין. אנא אוף הכי.

אָמַר הֵהוּא בַּר נָשׁ, הָכִי אֹוֹלִיפְנָא, דִּיתְרוּ פּוֹמֶר לְפוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת הָוָה. פִּינֵן דְּחָמָא דְּפוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת לִית בָּהּ מִמָּשׁוּ. אֲתַפְרָשׁ מְפוֹלְחָנָא דִּילֵיהּ. קָמוּ עַמָּא וְנִדְוּהוּ. פִּינֵן דְּחָמוּ בְּנַתְיָהּ, הָוּוּ מְתַרְכָּן לוּן, דְּהָא בְּקַדְמִיתָא אֵינוּן הָוּוּ רַעְאֵן עֲאֲנִיָּה. פִּינֵן דְּחָמָא מִשָּׁה בְרוּחַ קְדָשָׁא, דְּעַל מְלָה דְּפוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת הָוּוּ עַבְדֵּי, מִיָּד וַיִּקָּם מִשָּׁה וַיּוֹשִׁיעֵן וַיִּשְׁק אֶת צֶאֱנָם. וְאַתְעָבִיד קִנְאָה לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּכֻלָּא.

אָמַר לִיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר, אַנְתָּ לְגַבְנָן, וְלֹא יַדְעֵנָא (דף י"ד ע"א) שְׁמֵךְ. אָמַר, אַנְא יוֹעֵזֶר בֶּן אֶמֶר, אֲנִי יוֹעֵזֶר בֶּן יַעֲקֹב. בָּאוּ הַחֲבָרִים וּנְשָׁקוּהוּ. אָמְרוּ, וּמָה

אמר, אני יועזר בן יעקב. באו החברים ונשקוהו. אמרו, ומה

יעקב. אתו חבריאי ונשקוהו, אמרו, ומה אנת לגבן, ולא הוינן ידעין בך. אזלו כחדא כל ההוא יומא ליומא אחרא אזפוהו תלת מילין, ואזיל לאורחיה.

והאמרן איש מצרי הצילנו. (שמות ב) רבי חייא אמר, הא אוקמוה חבריאי, דנצנצא בהו ריח קדשא, ואמרו, ולא ידעו מה אמרו. לבר נש, דהוה יתיב במדברא, והווי יומין דלא אכל בשרא. יומא חד אתא דובא לנטלא חד אימרא, ערק אימרא, ודובא אבתריה, עד דמטו לגבי ההוא בר נש למדברא, חמא אימרא, ואתקיף ביה ושחטיה ואכל בשרא. דבר אחר (שמות א) ואלה שמות בני יהודה פתח ואמר, (שיר השירים א) שחורה אני ונאנה וגו'. שחורה אני ונאנה - זו כנסת ישראל שהיא שחורה מן הגלות. ונאנה - שהיא נאנה בתורה ומצוות ומעשים פשירים. בנות ירושלם - שעל זה זכאים לרשת את ירושלים של מעלה. כאהלי קדר - אף על גב שהיא קודרת בגלות, במעשים היא פריעות שלמה, פריעות של המלך שהשלום כלו שלו. רבי חייא הגדול היה הולך לבעלי המשנה ללמד מהם. הלך לרבי שמעון בן יוחאי, וראה פרגוד אחד שהיה מפסיק בבית. תמה רבי חייא. אמר, אשמע דבר מפיו מכאן. שמע שהיה אומר, ברח דודי ודמה לך לצבי או לעפר האילים. כל הפסוק שכוספים ישראל ומלפניו מהקדוש ברוך הוא, הוא שאמר רבי שמעון, תאותם של ישראל שיהיה הקדוש ברוך הוא לא הולך ולא מתרחק, אלא בורח כצבי או כעפר האילים.

רבי חייא רבא, הוה אזיל לגבי מאריהון דמתניתא, למילף מנייהו. אזל לגבי רבי שמעון בן יוחאי, וחמא פרגוד חד, דהוה פסיק בביתא. תוה רבי חייא, אמר, אשמע מלה מפומיה מהכא.

שמע דהוה אמר, (שיר השירים ח) ברח דודי ודמה לך לצבי או לעופר האילים. כל פסוקא דכסיפו ישראל (מקמייה) מקודשא בריך הוא, דאמר רבי שמעון, תאותם של ישראל, שיהיה הקדוש ברוך הוא לא הולך ולא מתרחק, אלא בורח כצבי או כעופר האילים.

מאי טעמא, אמר רבי שמעון, אין חיה בעולם

אותך? הלכו כאחד כל אותו היום, וליום אחר לוי אותו שלשה מילין, והלך לדרבו. והאמרן איש מצרי הצילנו. רבי חייא אמר, הרי בארו החברים, שנצנצא בהן ריח הקדש, ואמרו ולא ידעו מה אמרו. לאיש שהיה יושב במדבר, והיו ימים שלא אכל בשר. יום אחד בא דב לטל כבש אחד. ברח הכבש, והדב אחריו, עד שהגיעו לאותו איש למדבר. ראה כבש והחזיק בו ושחטו, ואכל בשר.

דבר אחר ואלה שמות בני ישראל - רבי יהודה פתח ואמר, (שיר א) שחורה אני ונאנה וגו'. שחורה אני ונאנה - זו כנסת ישראל שהיא שחורה מן הגלות. ונאנה - שהיא נאנה בתורה ומצוות ומעשים פשירים. בנות ירושלם - שעל זה זכאים לרשת את ירושלים של מעלה. כאהלי קדר - אף על גב שהיא קודרת בגלות, במעשים היא פריעות שלמה, פריעות של המלך שהשלום כלו שלו.

רבי חייא הגדול היה הולך לבעלי המשנה ללמד מהם. הלך לרבי שמעון בן יוחאי, וראה פרגוד אחד שהיה מפסיק בבית. תמה רבי חייא. אמר, אשמע דבר מפיו מכאן.

שמע שהיה אומר, ברח דודי ודמה לך לצבי או לעפר האילים. כל הפסוק שכוספים ישראל ומלפניו מהקדוש ברוך הוא, הוא שאמר רבי שמעון, תאותם של ישראל שיהיה הקדוש ברוך הוא לא הולך ולא מתרחק, אלא בורח כצבי או כעפר האילים.

מה הטעם? אמר רבי שמעון, אין חיה בעולם עושה כמו